2026/1701

2026 7 13

KOMISIJOS SPRENDIMAS (ES) 2026/1701

2026 m. liepos 10 d.

kuriuo patvirtinamas Vengrijos dalyvavimas tvirtesnio bendradarbiavimo steigiant Europos prokuratūrą veikloje

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 328 straipsnio 1 dalį ir 331 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentą (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje ([1]),

atsižvelgdama į 2026 m. gegužės 27 d. Vengrijos pranešimą apie ketinimą tvirčiau bendradarbiauti steigiant Europos prokuratūrą, kurį Komisija gavo 2026 m. gegužės 29 d.,

kadangi:

(1) 2017 m. balandžio 3 d. Belgija, Bulgarija, Čekija, Graikija, Ispanija, Kipras, Kroatija, Lietuva, Liuksemburgas, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Suomija ir Vokietija pranešė Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai, kad pageidauja tvirčiau bendradarbiauti steigiant Europos prokuratūrą. Atitinkamai 2017 m. balandžio 19 d., 2017 m. birželio 1 d., 2017 m. birželio 9 d. ir 2017 m. birželio 22 d. raštais Latvija, Estija, Austrija ir Italija taip pat nurodė pageidaujančios dalyvauti tokioje tvirtesnio bendradarbiavimo veikloje;

(2) 2017 m. balandžio 3 d. nurodyta, kad, vadovaujantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 86 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa, suteiktas leidimas pradėti Europos Sąjungos sutarties 20 straipsnio 2 dalyje ir SESV 329 straipsnio 1 dalyje nurodytą tvirtesnį bendradarbiavimą;

(3) 2017 m. spalio 12 d. Taryba priėmė Reglamentą (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje;

(4) Reglamentas (ES) 2017/1939 įsigaliojo 2017 m. lapkričio 20 d.;

(5) Komisijos sprendimu (ES) 2018/1094 ([2]) patvirtintas Nyderlandų dalyvavimas tvirtesnio bendradarbiavimo steigiant Europos prokuratūrą veikloje;

(6) Komisijos sprendimu (ES) 2018/1103 ([3]) patvirtintas Maltos dalyvavimas tvirtesnio bendradarbiavimo steigiant Europos prokuratūrą veikloje;

(7) pagal Komisijos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2021/856 ([4]) 1 straipsnį 2021 m. birželio 1 d. Europos prokuratūra prisiėmė tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo užduotis;

(8) Komisijos sprendimu (ES) 2024/807 ([5]) patvirtintas Lenkijos dalyvavimas tvirtesnio bendradarbiavimo steigiant Europos prokuratūrą veikloje;

([1]) OL L 283, 2017 10 31, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj.
([2]) 2018 m. rugpjūčio 1 d. Komisijos sprendimas (ES) 2018/1094, kuriuo patvirtinamas Nyderlandų dalyvavimas tvirtesnio bendradarbiavimo steigiant Europos prokuratūrą veikloje, (OL L 196, 2018 8 2, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2018/1094/oj).
([3]) 2018 m. rugpjūčio 7 d. Komisijos sprendimas (ES) 2018/1103, kuriuo patvirtinamas Maltos dalyvavimas tvirtesnio bendradarbiavimo steigiant Europos prokuratūrą veikloje, (OL L 201, 2018 8 8, p. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2018/1103/oj).
([4]) 2021 m. gegužės 26 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/856, kuriuo nustatoma diena, kurią Europos prokuratūra prisiima tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo užduotis (OL L 188, 2021 5 28, p. 100, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/856/oj).
([5]) 2024 m. vasario 29 d. Komisijos sprendimas (ES) 2024/807, kuriuo patvirtinamas Lenkijos dalyvavimas tvirtesnio bendradarbiavimo steigiant Europos prokuratūrą veikloje, (OL L, 2024/807, 2024 2 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/807/oj).

(9) Komisijos sprendimu (ES) 2024/1952 ([6]) patvirtintas Švedijos dalyvavimas tvirtesnio bendradarbiavimo steigiant Europos prokuratūrą veikloje;

(10) 2026 m. gegužės 29 d. Vengrija pranešė Komisijai apie ketinimą tvirčiau bendradarbiauti steigiant Europos prokuratūrą;

(11) Reglamente (ES) 2017/1939 nėra nustatyta jokių konkrečių sąlygų dėl tvirtesnio bendradarbiavimo steigiant Europos prokuratūrą veiklos;

(12) pagal Reglamento (ES) 2017/1939 120 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą Europos prokuratūra naudosis savo kompetencija visų jos kompetencijai priklausančių nusikalstamų veikų, įvykdytų po Reglamento (ES) 2017/1939 įsigaliojimo dienos, atžvilgiu. Pagal Reglamento (ES) 2017/1939 120 straipsnio 2 dalies ketvirtą pastraipą toms valstybėms narėms, kurios dalyvauja tvirtesniame bendradarbiavime pagal sprendimą, priimtą pagal SESV 331 straipsnio 1 dalies antrą arba trečią pastraipą, Reglamentas (ES) 2017/1939 taikomas nuo atitinkamame sprendime nurodytos dienos;

(13) pagal SESV 331 straipsnį, Komisija, patvirtindama valstybės narės dalyvavimą tvirtesniame bendradarbiavime, turėtų patvirtinti visas pereinamojo laikotarpio priemones, reikalingas tvirtesnio bendradarbiavimo sistemoje jau priimtiems aktams taikyti;

(14) rašte, kuriuo Vengrija pranešė Komisijai apie savo ketinimą prisijungti prie tvirtesnio bendradarbiavimo steigiant Europos prokuratūrą, Vengrija paprašė, kad Reglamentas (ES) 2017/1939 Vengrijoje būtų taikomas nuo 2021 m. birželio 1 d., t. y. nuo dienos, kurią Europos prokuratūra prisiėmė tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo užduotis, kad pademonstruotų savo įsipareigojimą saugoti Sąjungos finansinius interesus;

(15) kaip pabrėžiama Teisingumo Teismo praktikoje, nors apskritai pagal teisinio tikrumo principą draudžiama, kad Sąjungos aktas įsigaliotų prieš jį paskelbiant, išimties tvarka gali būti kitaip, kai to reikia dėl siekiamo tikslo ir kai tinkamai atsižvelgiama į teisėtus suinteresuotųjų subjektų lūkesčius;

(16) geriausias būdas siekti pagrindinio Reglamento (ES) 2017/1939 tikslo, t. y. veiksmingai apsaugoti Sąjungos finansinius interesus pagal SESV 325 straipsnį ir sustiprinti kovą su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiomis nusikalstamomis veikomis, – Reglamentą (ES) 2017/1939 Vengrijoje taikyti nuo 2021 m. birželio 1 d., ypač atsižvelgiant į anksčiau Tarybos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2092 ([7]) dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo priimtas priemones dėl didelės rizikos Sąjungos biudžetui dėl teisinės valstybės principų pažeidimų Vengrijoje ([8]);

(17) Reglamento (ES) 2017/1939 taikymas Vengrijoje nuo 2021 m. birželio 1 d. reikštų, kad Europos prokuratūra galėtų naudotis savo kompetencija Vengrijoje ir svarstyti, ar pradėti tyrimus arba išsireikalauti bylas dėl nusikalstamų veikų, įvykdytų po tos dienos, jei tenkinamos būtinos sąlygos. Be to, taip bus užtikrinta veiksminga Europos prokuratūros veiklos Vengrijoje pradžia, nes Europos prokuratūra galės nedelsdama tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiančias Vengrijoje įvykdytas nusikalstamas veikas ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už jas;

([6]) 2024 m. liepos 16 d. Komisijos sprendimas (ES) 2024/1952, kuriuo patvirtinamas Švedijos dalyvavimas tvirtesnio bendradarbiavimo steigiant Europos prokuratūrą veikloje, (OL L, 2024/1952, 2024 7 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1952/oj).

([7]) 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo (OL L 433 I, 2020 12 22, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj).

([8]) 2022 m. gruodžio 15 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2022/2506 dėl priemonių Sąjungos biudžetui apsaugoti nuo teisinės valstybės principų pažeidimų Vengrijoje (OL L 325, 2022 12 20, p. 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/2506/oj).

(18) todėl tirdama Reglamento (ES) 2017/1939 22 ir 23 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas, kurios po pirminio to reglamento įsigaliojimo dar nepriklausė Europos prokuratūros kompetencijai, Europos prokuratūra turėtų galėti naudotis savo kompetencija Vengrijoje, jei tos nusikalstamos veikos buvo įvykdytos po 2021 m. birželio 1 d. Ši data yra aiškus ir tinkamas Europos prokuratūros naudojimosi savo kompetencija Vengrijoje atskaitos taškas, be to, taip užtikrinamas teisinis tikrumas;

(19) Europos prokuratūros naudojimuisi savo kompetencija Vengrijoje dėl Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių nusikalstamų veikų, įvykdytų po 2021 m. birželio 1 d., taikomos atitinkamos Reglamento (ES) 2017/1939 nuostatos, įskaitant 26 straipsnį dėl tyrimų pradėjimo ir 27 straipsnį dėl bylos išsireikalavimo teisės;

(20) iš esmės ši kompetencija neturėtų daryti poveikio *res judicata* galią įgijusiems teismo sprendimams, įskaitant tuos, kurie priimti dėl to, kad pasibaigė senaties terminai, nebent pagal taikytiną nacionalinę teisę užbaigtas bylas ir tyrimus tam tikromis aplinkybėmis leidžiama atnaujinti;

(21) šiame sprendime gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, visų pirma jos 49 straipsnyje. Kaip pabrėžiama Teisingumo Teismo praktikoje, vadovaujantis principu, pagal kurį nusikalstamos veikos ir bausmės turi būti apibrėžtos teisės aktais, reikalaujama, kad baudžiamosios teisės nuostatomis tiek nusikalstamos veikos apibrėžimo, tiek bausmės nustatymo atžvilgiu būtų užtikrintas prieinamumas ir nuspėjamumas. Be to, teisės aktuose turėtų būti aiškiai apibrėžtos nusikalstamos veikos ir už jas skiriamos bausmės. Tačiau taisyklės, pagal kurias prokuratūros tiria bylas, vykdo baudžiamąjį persekiojimą ir perduoda bylas teismui, yra procesinio pobūdžio taisyklės, susijusios su šių įstaigų veiklos ir atitinkamų procesų organizavimu, o ne su nusikalstamų veikų ir bausmių apibrėžimu. Todėl jos į Chartijos 49 straipsnio taikymo sritį nepatenka. Į Vengrijos teisę perkeltos atitinkamos materialinės baudžiamosios teisės normos, pateiktos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371 ([9]), lieka nepakitusios ir joms šis sprendimas poveikio nedaro;

(22) Vengrijos valdžios institucijos, Taryba ir Europos prokuratūra turėtų turėti pakankamai laiko užbaigti parengiamąjį darbą, kuris yra būtinas, kad Europos prokuratūra galėtų veiksmingai veikti Vengrijoje. Visų pirma Europos prokuratūra turėtų turėti galimybę Vengrijoje greitai pradėti operatyvinę veiklą (be kita ko, susijusią su tarpvalstybiniais tyrimais), visų pirma pradėti tyrimus, prireikus remdamasi Sąjungos institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų ir valstybių narių kompetentingų institucijų pranešimais pagal Reglamento (ES) 2017/1939 24 straipsnio 1 dalį, arba pasinaudoti bylos išsireikalavimo teise. Tam reikia bent paskirti Europos prokurorą iš Vengrijos, kuris išimtiniais atvejais galėtų priimti pagrįstą sprendimą pats atlikti tyrimą pagal Reglamento (ES) 2017/1939 28 straipsnio 4 dalį. Siekiant užtikrinti, kad pranešimai Europos prokuratūrai nebūtų teikiami, kol ji negali jų nagrinėti, arba kad nesibaigtų nustatyti terminai, Reglamento (ES) 2017/1939 24–27 ir 31 straipsniai Vengrijoje turėtų būti taikomi pagal to reglamento 16 straipsnį nuo dvidešimtos dienos po Europos prokuroro iš Vengrijos paskyrimo. Be to, Europos prokuratūra ir kompetentingos Vengrijos institucijos gali susitarti dėl specialios tvarkos, tokios kaip pabirūs pranešimai, kad būtų įvykdyta prievolė nepagrįstai nedelsiant informuoti Europos prokuratūrą, kai nacionalinės teisminės arba teisėsaugos institucijos pradėjo nusikalstamos veikos, kuri gali priklausyti Europos prokuratūros kompetencijai ir kuri buvo įvykdyta prieš įsigaliojant šiam sprendimui, tyrimus, kad leistų Europos prokuratūrai veiksmingai naudotis savo bylos išsireikalavimo teise per Reglamento (ES) 2017/1939 27 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą;

(23) šiam sprendimui įsigaliojus, vienintelės įgyvendinant Reglamentu (ES) 2017/1939 nustatytą tvirtesnį bendradarbiavimą nedalyvausiančios šalys yra tos, kurios pagal pirminę teisę nedalyvauja įgyvendinant priemones, priimtas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo trečiosios dalies V antraštinę dalį. Todėl Reglamentas (ES) 2017/1939 nustos būti tvirtesnio bendradarbiavimo sistemoje priimtas aktas ir taps įprastu Sąjungos teisės aktu, taigi ir *acquis* dalimi,

([9]) 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj).

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Patvirtinamas Vengrijos dalyvavimas tvirtesnio bendradarbiavimo steigiant Europos prokuratūrą veikloje.

2 straipsnis

1. Reglamentas (ES) 2017/1939 Vengrijoje taikomas visų Europos prokuratūros kompetencijai priklausančių nusikalstamų veikų, įvykdytų po 2021 m. birželio 1 d., atžvilgiu.

2. Reglamento (ES) 2017/1939 24–27 ir 31 straipsniai Vengrijoje taikomi pagal to reglamento 16 straipsnį nuo dvidešimtos dienos po Europos prokuroro iš Vengrijos paskyrimo.

3. Siekiant užtikrinti veiksmingą naudojimąsi bylos išsireikalavimo teise pagal Reglamento (ES) 2017/1939 27 straipsnį, Europos prokuratūra ir kompetentingos Vengrijos institucijos gali susitarti dėl specialios pranešimų pagal Reglamento (ES) 2017/1939 24 straipsnio 2 dalį tvarkos dėl nusikalstamų veikų, įvykdytų prieš įsigaliojant šiam sprendimui.

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje 2026 m. liepos 10 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN